

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

V květnu 2016 oznámil oddělení archeologických výzkumů Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Ostravě pan Ing. Petr Chlebík, vlastník nemovitosti č. p. 2 na ulici Pěší v obci Horní Suchá (okr. Karviná), nález většího počtu keramických fragmentů získaných při bagrování jámy pro přírodní jezírko, situované v prostoru oznamovatelovy zahrady na parcele č. 82/1 (X=1106903.03; Y=456468.25). Při následné kontrole místa stavby pracovníky Národního památkového ústavu (M. Kiecoň, M. Zezula) už nebylo možné ověřit, zda byly stavbou narušeny archeologické vrstvy nebo zahloubené objekty, jelikož výstavba jezírka již byla dokončena. S investorem byla dohodnuta drobná archeologická akce, která spočívala v účasti při výkopu 0,3 m široké drenáže vedené od jezírka na okraj pozemku v délce cca 10 m. Výzkumem byly pod drnovou vrstvou (s. j. 100) evidovány do hloubky cca 0,6 m uložení (s. j. 101–103), které obsahovaly četné zlomky středověkých keramických nádob a mazanice. Spodní uložení (s. j. 103) pak překrývala archeologické podloží, které bylo v tomto prostoru tvořeno sprašovou hlínou. Získaná keramická kolekce, jak z povrchového sběru, tak z vrstev z výkopu pro drenáž, představuje homogenní, oxidačně vypálený soubor nikdy nepoužité keramiky, který naznačuje, že stavební činnost snad mohla být narušena středověká hrnčířská pec s keramickou vsázkou. Keramický soubor je možné předběžně datovat do 2. pol. 13. až na počátek 14. století (obr. 20).

Tereza Tichá Krasnokutská

Resumé

Horní Suchá (Bez. Karviná), Pěší Straže, Mittelalter, Schicht. Rettungsgrabung.

Obr. 20. Horní Suchá (okr. Karviná). Výběr keramických nálezů.

Abb. 20. Horní Suchá (Bez. Karviná). Auswahl der keramischen Funde.

HOSTĚNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Zadní Pacholské“, Mokrá-lom XI. Raný novověk. Vápence. Záchranný výzkum.

V severozápadním předpolí Prostředního lomu Mokrá (WGS-84: 49.2349842N, 16.7644414E) byl proveden drobný záchranný výzkum v úseku úprav obslužné komunikace při hranici lesa a skrývek zeminy etáže č. 420. Zjištěny pozůstatky ležatého milíře a menší polní plamenné vápenné pece z rozmezí 16. a 19. století. Situace doplňuje starší nález plamenné pece z 16. století, odkryté v těchto místech zaměstnanci Ústavu archeologické památkové péče Brno v roce 2005.

Petr Kos

Resumé

Hostěnice (Bez. Brno-venkov). „Zadní Pacholské“, Mokrá-lom XI. Neuzeit. Kalkofen. Rettungsgrabung.

CHROPYNĚ (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Močidlo“, parc. č. 1697/2. Raný středověk. Aktivita (sídliště?). Záchranný výzkum.

Lokalizace nálezů: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-01, v okolí bodu 347/169 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu byl objeven pouze jeden objekt (ohniště?), který se nacházel v polní trati „Močidlo“. Díky nepočtenému souboru artefaktů je možné zjištěnou situaci datovat do doby hradištní. Na základě informací získaných výzkumem není možné rozhodnout, zda objekt představuje doklad krátkodobé aktivity či tvoří součást sídliště, které nebylo stavbou výrazněji narušeno.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Chropyně (Bez. Kroměříž), „Močidlo“, Parz. Nr. 1697/2. Frühmittelalter. Aktivität (Siedlung?). Rettungsgrabung.

JEDOVNICE (OKR. BLANSKO)

Havlíčkovo náměstí. Vrcholný středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Lokalizace: objekt 500 bodem S – JTSK Y=–585703 X=–1145410 Z=470.

Od března 2015 do jara 2016 probíhala v Jedovnici rekonstrukce splaškové kanalizace. Výkopy na katastrálním území Jedovnic se soustředily mimo jiné do prostoru Havlíčkova náměstí, kde byla geologická a půdní situace velice pestrá a z hlediska archeologie značně komplikovaná.

V JZ části náměstí se nejčastěji pod konstrukční vrstvou vozovky nacházel rezavě šedý jíl značně promíšený kameny. Ve spodní části profilu byl identifikován pouze šedý nebo žlutý jíl místy vyplněný organickým materiálem (drobné větve, části rostlin). V tomto prostoru nebyl identifikován žádný doklad aktivit starší než 20. století.

Situace ve střední části náměstí byla rozdílná. Původní středověké aktivity zde byly převrstveny mocnými vrstvami z novověku a následně intenzivními zásahy v nedávné minulosti. V podmínkách záchranného výzkumu liniové stavby je velice nesnadné interpretovat nálezové kontexty bez vztahu k dalším možným strukturám v blízkém okolí. Dokumentaci také velice znesnadňoval fakt, že většina prací byla prováděna v linii původního výkopu kanalizace. Bylo lokalizováno několik keramických fragmentů, které je možné datovat do období novověku. Z hlediska stratigrafie však toto pozorování nenabízelo mnoho informací, pestré směsice vrstev tedy byly dokumentovány pouze fotograficky. Archeologický objekt ve smyslu zahloubené struktury zde identifikován nebyl.

To se podařilo až v SV části náměstí před úřadem městyse, kde byly lokalizovány objekty 500 a 501 datovatelné rámcově do průběhu novověku. Objekt 500 obsahoval také keramický materiál ze 13. století, s největší pravděpodobností se však jedná o intruzi. Statigrafická situace zde byla tvořena tmavou humusovitou vrstvou (K 100), pod kterou bylo možné často identifikovat původní zpevněný štětový povrch náměstí (K 102), následovala světle hnědá jílovitá hlína vyplněná značným množstvím kamení (K 103) a ve spodní části profilu potom žluté jílovité podloží (K 101). K povaze objektů 500 a 501 není možné uvést nic konkrétního. Jejich vznik může klidně souviset i se zemními pracemi prováděnými v průběhu 19. a 20. století. Získaný materiál tuto možnost nevylučuje. Zpřesnění mapování těchto aktivit vyžaduje větší pozornost při dalších stavebních akcích, které by mohly přinést také větší spektrum struktur a nálezů.

Zbýlé zemní práce byly prováděny buď v břidlicovém skalním masivu (prostor ČOV, ulice K Propadání a ulice Kostelní), porušovaly intaktní hlinito-jílovité podloží (ulice Jiráskova) nebo se nacházely v zásypu komunálního odpadu z období 60. a 70. let 20. století (prostor kolem rybníka Dýmák).

Richard Bíško, Ivan Čížmář, Josef Pleh

Resumé

Jedovnice (Jedovnice Cadastre, Blansko District), Havlíčkovo náměstí. During archaeological rescue research the late medieval and early modern times layers were identified.

JINAČOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Intravilán (parc. č. 495). Vrcholný středověk. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body S–JTSK $X=-603152$ $Y=-1152166$, $X=-603151$ $Y=-1152155$, $X=-603201$ $Y=-1152141$ a $X=-603203$ $Y=-1152154$.

Během hloubení základových pasů rodinného domu a výkopu inženýrských sítí (říjen 2015 – srpen 2016) byla narušena vrcholně středověká kulturní vrstva (14.–15. století).

Z hlediska dochování se spíše jedná o fragment vrstvy a navíc značně promíšený s podloží a dalšími půdními horizonty (zachycená délka cca 4,5 m, šířka min. 0,5 m a mocnost min. 0,2 m). Kulturní vrstva neobsahovala téměř žádný archeologický materiál. Byla získána část tuhované výdutě zařaditelná obecně do období vrcholného středověku.

Získané informace mají výpovědní hodnotu především ve vztahu k dalším potencionálním výzkumům v blízkém okolí. Doklady hmotné kultury vrcholně středověkých aktivit nebyly prozatím v intravilánu obce Jinačovice příliš sledovány.

Richard Bíško, Michal Přichystal

Resumé

Jinačovice (Jinačovice Cadastre, Brno-venkov District), Village area. During archaeological rescue research the medieval cultural layer was found.

KOBYLNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Rybníky“ (parc. č. 751/10). Středověk, novověk. Meliorace, mlýnský náhon. Záchranný výzkum.

Při zahlubování rybníku (okolí bodu WGS-84: 49.1339550N, 16.7290817E) v jihozápadní části obce byly zaznamenány rovněž dva středověké a novověké objekty. Jednalo se s velkou pravděpodobností o me-